

zaaknummer 2014 W 1190

22 mei 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. R.J.M.M. de Bont,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester in het Bisdom Roermond.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 29 augustus 2014. Op 19 december 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], vicaris-generaal van het Bisdom Roermond.

Op 17 maart 2015 is bij brief van 13 maart 2015 een nadere aanvulling van de klacht ingekomen.

Op 22 april 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. De Bont voornoemd.

Namens het Bisdom Roermond is verschenen [naam] voornoemd en [naam], hoofd juridische zaken van het Bisdom Roermond.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager komt uit een gelovig gezin met een groot respect voor de geestelijkheid. Op ongeveer 7-jarige leeftijd, kort na zijn Eerste Communie, mocht hij bij aangeklaagde in de leer om misdienaar te worden. Aangeklaagde was rector van het [ziekenhuis] in [plaats]. Klager liep door de sneeuw naar het ziekenhuis om aldaar les te krijgen van aangeklaagde. Nadat hij had aangebeld, moest hij in een grote hal zijn natte en veel te grote laarzen uittrekken. Daarna werd hij binnengelaten in de kamer van aangeklaagde, een grote eet/slaapkamer met daarin een groot bureau. Er stond maar één stoel bij het bureau en klager wilde een tweede pakken om aan te schuiven. Die stoel was echter veel te zwaar voor hem om te verplaatsen. Aangeklaagde zei dat klager maar op zijn schoot moest komen zitten, waarna er een en ander in het missaal werd aangewezen. Klager werd vervolgens met veel snoep naar

huis gestuurd. Na een paar weken moest klager zijn door de sneeuw nat geworden trainingsjack en -broek uitdoen, wat hij heel vreemd en ongemakkelijk vond omdat hij daaronder alleen ondergoed aan had. Terwijl klager met zijn vingers door het misaal ging, zat aangeklaagde met zijn handen aan de blote genitaliën van klager. Vervolgens moest klager ook met zijn handen het blote geslachtsdeel van aangeklaagde aanraken.

Daarna is aan klager uitgelegd hoe hij het geslachtsdeel van aangeklaagde moest vastpakken en heen en weer bewegen om aangeklaagde te bevredigen. Het werd geleidelijk erger: klager moest aangeklaagde vervolgens ook oraal bevredigen. Dit onderdeel van zijn klacht – dat klager aangeklaagde met de hand en oraal heeft moeten bevredigen - heeft klager pas bij aanvulling op het klaagschrift durven meedelen.

Klager vond de orale bevrediging heel smerig en heeft na afloop eindeloos, maar voor zijn gevoel nooit voldoende, zijn mond gewassen met sneeuw. Het seksueel misbruik vond plaats in de 'lespauze', zodat klager er niet aan kon ontkomen. Klager heeft ook tegen aangeklaagde gezegd dat hij het niet wilde, waarop deze antwoordde dat men elkander moest liefhebben. Na de pauze en het misbruik was bij klager de concentratie weg waardoor aangeklaagde boos op hem werd.

Na de tweede keer orale seks met aangeklaagde kon klager het niet langer opbrengen om nog naar aangeklaagde te gaan. Klager ging in de lestijd stiekem buiten spelen in de hoop dat het niet uitkwam. Het was thuis al wel opgevallen dat hij geen snoep meer meebracht. Op een gegeven moment kwam aangeklaagde aanwandelen in de richting van het huis van klager. Klager zag het en was vreselijk bang en verstopte zich. Klagers moeder sprak aangeklaagde aan en vroeg wanneer klager de mis mocht gaan dienen. Aangeklaagde liet weten dat klager nooit de mis zou mogen dienen omdat hij al lang niet meer was geweest.

Klager werd na een flink pak slaag zonder eten naar bed gestuurd. Het was in de sfeer van het gezin ondenkbaar dat klager de ware toedracht zou vertellen, zijn moeder zou het nooit hebben geloofd. Klager werd 's nachts gillend wakker in zijn bed, zijn moeder dacht dat hij een nachtmerrie had, maar klager wist heel goed waarom hij gilte.

Toen klager 15,16 jaar oud was, vroeg zijn oudste zus of hij niet op bezoek naar het ziekenhuis moest omdat aangeklaagde daar ziek lag. Toen klager iets zei als 'die viezerik', wilde zijn moeder hem slaan, waarop zijn zus ingreep en zei dat het klopte wat klager zei en dat aangeklaagde er ook al eens voor vast had gezeten.

Klager heeft wel tegen een andere zus, [naam], verteld, dat aangeklaagde aan hem had gezeten maar dat ze dat tegen niemand mocht vertellen.

Aangeklaagde heeft aanvankelijk twee à drie keer klagers genitaliën betast, en daarna moest klager ook die van aangeklaagde betasten. Klager schat dat hij aangeklaagde vier à vijf keer heeft moeten bevredigen, waarvan twee keer oraal.

2.2. Klager heeft het misbruik zijn leven lang met zich meegedragen, zonder zich daarover expliciet uit te laten. Als kind leefde hij al zeer teruggetrokken en zijn schoolprestaties waren ook niet goed. Twee huwelijken zijn stukgelopen omdat hij last had van preutsheid en gebrek aan inlevingsvermogen. In relaties heeft hij wel iets verteld over het misbruik maar dat werd hem dan weer tegengeworpen. Klager is ooit bij een psychiater geweest en heeft moeten vertellen over vroeger maar heeft het seksueel misbruik verzwegen. Klager legt nog steeds moeilijk contacten. Hij schaamt zich enorm voor wat er is gebeurd. In [jaartal] is klager afgekeurd wegens een jeugdneurose.

2.3. Klager beoogt met zijn klacht eindelijk te kunnen delen wat hij ervaren heeft.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Namens de Bisschop heeft [naam] in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Aangeklaagde is op [datum] te [plaats] tot priester gewijd en was kapelaan in [plaats] van [periode]. Vervolgens was hij docent in [onderwijsinstelling] en daarnaast van [jaartal] tot [jaartal] rector van het ziekenhuis in [plaats]. Uit de archieven waaronder het persoonsdossier en parochiedossiers blijkt geen enkele aanwijzing van seksueel misbruik door aangeklaagde. Er zijn geen mensen meer in leven die over aangeklaagde bevroegd kunnen worden. Naar aanleiding van de uitspraak van de zus van klager dat aangeklaagde vastgezet zou hebben, is onderzoek verricht in de rechtbankarchieven van [plaats] en [plaats]. Het nog niet volledig afgeronde onderzoek heeft geen aanwijzingen voor veroordeling opgeleverd.

Ter zitting is aangevuld dat de rechtbankarchieven zijn doorzocht over de periode [jaartal-jaartal] en [jaartal-jaartal], dat ook geen sepots betreffende aangeklaagde zijn gevonden en dat het verhaal van klager geloofwaardig over is gekomen.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer vijftien jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Aangeklaagde heeft aanvankelijk twee à drie keer klagers genitaliën betast, en daarna moest klager ook de genitaliën van aangeklaagde betasten. Klager schat dat hij aangeklaagde vier à vijf keer heeft moeten bevredigen, waarvan twee keer oraal en de overige keren met de hand.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de schriftelijke verklaring d.d. [datum] van zijn zus [naam], die verklaart dat zij merkte dat haar broer op een gegeven moment niet meer als misdienaar naar het ziekenhuis ging maar in plaats daarvan ging spelen in [speelplek] tegenover het ziekenhuis waar zij als kinderen vaak speelden en dat haar broer tegen haar gezegd had dat rector [naam] altijd aan hem zat te frummelen en dat hij van de rector op schoot moest komen zitten en dat hij daarom niet meer naar het ziekenhuis ging. Hij durfde dat echter niet aan hun ouders te vertellen en deed alsof hij ging en ging dan spelen.

Gelet op de enorme schroom van klager om het complete verhaal te schetsen, acht de Klachtencommissie aannemelijk dat niet alleen het betasten maar ook het manueel en oraal bevredigen van aanklaagde heeft plaatsgevonden, zoals hierboven vermeld.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is

geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 7 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Roermond de klacht gegrond te verklaren en spijt te betuigen voor het leed dat klager is aangedaan.

Dit advies is vastgesteld op 22 mei 2015 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.